

<https://doi.org/10.15407/econlaw.2021.02.033>

УДК 346.91

І.А. БУТИРСЬКА, канд. юрид. наук, доц., асистент кафедри процесуального права
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, м. Чернівці, Україна

 orcid.org/0000-0002-6827-9939

ВІДКРИТТЯ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВІ У ГОСПОДАРСЬКОМУ СУДОЧИНСТВІ

Ключові слова: відкриття провадження у справі, відмова у відкритті провадження у справі, підвідомчість, господарське судочинство.

Досліджено стадії відкриття провадження у справі у господарському судочинстві. Проаналізовано підстави та наслідки процесуальних рішень, що ухвалюються господарським судом на даній стадії. Зокрема, детально розкрито підстави для відмови у відкритті провадження у справі. Наголошено, що категорії юрисдикція, підвідомчість та підсудність не є тотожними, водночас у чинній редакції Господарського процесуального кодексу України дані поняття ототожнюються. За результатами проведеного дослідження автор доходить висновку, що стадія відкриття провадження у справі, з одного боку, виступає своєрідним процесуальним фільтром, який дозволяє «відсіювати» позовні заяви, подані з недотриманням законодавчих вимог щодо їхніх форми та змісту, а також позови, подані з порушенням правил підвідомчості та підсудності, а з іншого боку — дозволяє суду вчинити першочергові підготовчі дії щодо майбутнього судового розгляду.

Постановка проблеми. Звертаючись до суду із позовною заявою, особа розраховує на справедливий та оперативний розгляд своєї справи. Але не кожне звернення до суду означає автоматичне відкриття провадження у справі, адже подана позовна заява ще повинна бути перевірена суддею на предмет відповідності її вимогам процесуального законодавства щодо форми та змісту, дотримання позивачем правил підвідомчості та підсудності, відсутність зловживання правом на звернення до суду з боку позивача тощо. Усе це допомагає забезпечувати баланс між правами сторін спору. Редакція Господарського процесуального кодексу України (далі ГПК України), яка набула чинності 15.12.2017, багато в чому змінила правове регулювання стадії відкриття провадження у господарській справі, що викликає необхідність дослідження даної стадії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання удосконалення господарського судочинства неодноразово опинялися у центрі уваги науковців та практиків, серед яких варто відзначити В. Беяневича, О. Беяневич, А. Бобкову, Б. Деревянка, Н. Іванюту, Л. Ніколенко, О. Подцерковного, Б. Полякова, Д. Притику, В. Резнікову, Т. Степанову, В. Устименка, В. Щербину та інших. Водночас багато питань,

Цитування: Бутирська І.А. Відкриття провадження у справі у господарському судочинстві. *Економіка та право*. 2021, № 2. С. 33—39. <https://doi.org/10.15407/econlaw.2021.02.033>

що виникають на стадії відкриття провадження у справі в господарському судочинстві, залишаються малодослідженими, що і вплинуло на вибір теми даного дослідження.

Метою статті є теоретичне осмислення стадії відкриття провадження у справі у господарському судочинстві, аналіз підстав та наслідків процесуальних рішень, що ухвалюються господарським судом на даній стадії, і висвітлення на цій основі авторського бачення сутності та призначення стадії відкриття провадження у справі.

Результати дослідження. Стадія відкриття провадження у справі є першою стадією, з якої розпочинається розгляд справи у господарському суді. На думку С. Соловійова, метою цієї стадії є перевірка позовної заяви на її відповідність нормам ГПК України [1, с. 106]. Наведене твердження, на мою думку, є неповним, оскільки стадія відкриття провадження не обмежується лише перевіркою позовної заяви на її відповідність нормам ГПК України.

Так, за загальним правилом, справи у господарському суді можуть розглядатись у порядку загального позовного або спрощеного позовного провадження (форми господарського судочинства). У порядку спрощеного позовного провадження розглядаються малозначні справи, а згідно з ч. 2 ст. 171 ГПК України позивач має право в позовній заяві заявити клопотання про розгляд справи за правилами спрощеного позовного провадження, якщо такий розгляд допускається цим Кодексом (винятком є перелік справ, які не можуть бути розглянуті у порядку спрощеного позовного провадження (ч. 4 ст. 247 ГПК України). Проте остаточне вирішення питання щодо форми господарського судочинства приймається судом, який враховує: ціну позову, значення справи для сторін, обраний позивачем спосіб захисту, категорію та складність справи, обсяг та характер доказів у справі, зокрема чи потрібно у справі призначити експертизу, викликати свідків тощо, кількість сторін та інших учасників справи, чи становить розгляд справи значний суспільний інтерес, думку сторін щодо необхідності розгляду справи за правилами спрощеного позовного провадження. Наведені критерії є скоріше орієнтиром, а не обов'язковим правилом для судді під час ухвалення рішення щодо форми господарського судочинства. У процесі відкриття провадження у справі суд-

дя на власний розсуд ухвалює рішення щодо згаданої форми, виходячи з власного досвіду та характеру спору.

Також під час відкриття провадження у справі суд має право за клопотанням учасника справи або з власної ініціативи об'єднати в одне провадження декілька справ за позовами: одного й того самого позивача до одного й того самого відповідача; одного й того самого позивача до різних відповідачів; різних позивачів до одного й того самого відповідача. Водночас варто враховувати, що не допускається об'єднання в одне провадження кількох вимог, які належить розглядати в порядку різного судочинства, якщо інше не встановлено законом, та кількох вимог, щодо яких законом визначена виняткова підсудність різним судам.

Отже, метою стадії відкриття провадження є не лише перевірка позовної заяви на її відповідність нормам ГПК України, але й визначення форми господарського судочинства та вирішення питання щодо об'єднання в одне провадження декількох справ.

За результатами перевірки позовної заяви на відповідність її нормам ГПК України суддя ухвалює одне з чотирьох рішень: залишає позовну заяву без руху, повертає позовну заяву, відкриває провадження у справі або відмовляє у відкритті провадження. Відкриття провадження у справі є необхідною умовою для подальшого розгляду господарської справи, а відтак є логічним завершенням цієї стадії.

Залишення позовної заяви без руху не призводить до відкриття провадження у справі одразу, але таке провадження може бути відкрито згодом, після усунення недоліків позовної заяви. Якщо ж позивач не усунув недоліки позовної заяви у строк, встановлений судом, заява вважається неподаною і повертається особі, що звернулася із позовною заявою.

Повернення позовної заяви усуває відкриття провадження саме у цій справі, але може бути відкрито нове провадження між цими ж сторонами та з цього ж предмета позову. Відмінністю інституту повернення позовної заяви від інституту залишення позову без розгляду є те, що у першому випадку виправити недоліки позовної заяви, не зачіпаючи змісту заяви, неможливо, проте це можливо у разі переоформлення позовної заяви. Так, заяву може бути не підписано або підписано особою, яка не має права її підписувати, або особою, по-

садове становище якої не вказано. Такий недолік усувається шляхом подання нової позовної заяви, але з виправленням недоліків.

Найнесприятливішим для позивача є рішення про відмову у відкритті провадження у справі, оскільки така відмова перешкоджає повторному зверненню до суду з тими ж вимогами. Розглянемо детальніше деякі підстави для відмови у відкритті провадження у господарській справі.

Першою з підстав для відмови у відкритті провадження є те, що заява не підлягає розгляду за правилами господарського судочинства (п. 1 ч. 1 ст. 175 ГПК України), що свідчить про порушення позивачем правил визначення юрисдикції. Варто зауважити, що редакція ГПК України, яка набула чинності 15.12.2017, внесла певну плутанину у термінологію, ототожнюючи такі поняття, як юрисдикція, підвідомчість та підсудність. Так, Глава 2 ГПК України йменується «Юрисдикція» і охоплює такі параграфи: 1. Предметна та суб'єктна юрисдикція господарських судів; 2. Інстанційна юрисдикція; 3. Територіальна юрисдикція (*підсудність*) (виділено автором. — *І.Б.*). Отже, у параграфі 3 Глави 2 ГПК України поняття юрисдикція та підсудність вживаються як синоніми, водночас у науці процесуального права ці терміни прийнято розмежовувати. Також вчені-процесуалісти часто використовують термін «підвідомчість», який є тісно пов'язаний з поняттями юрисдикції, компетенції. Так, на думку М. Штефана, розмежування компетенції між органами держави називається підвідомчістю. Компетенція суду в здійсненні правосуддя — по розгляду та вирішенню визначеної певної категорії питань називається судовою юрисдикцією або підвідомчістю судових органів [2, с. 171]. Автори підручника з господарського процесуального права вказують, що компетенція господарських судів розповсюджується на всі сфери економічного життя суспільства, дозволяючи юридичним особам і громадянам-підприємцям захищати в суді права і охоронювані законом інтереси, передбачені українським законодавством [3, с. 9]. І. Побірченко визначав, що законодавець встановлює, з одного боку — підвідомчість господарських спорів певним державним органам, а з іншого боку — відповідну компетенцію державних органів у сфері вирішення спорів. Як підвідомчість господарських спо-

рів, так і їхнє вирішення компетентними органами охоплюються у даному випадку поняттям юрисдикції у сфері вирішення господарських спорів [4, с. 509]. На думку В. Резнікової, інститут підвідомчості виступає засобом розподілу компетенції щодо розгляду окремих категорій справ відповідними спеціалізованими судами (цивільними, господарськими, адміністративними тощо) [5, с. 24].

Отже, правила підвідомчості дозволяють визначити, суд якої саме спеціалізації уповноважений на розгляд відповідної справи (господарський, адміністративний, загальний тощо), а юрисдикція — це повноваження відповідного суду на розгляд певної категорії справ.

Що стосується категорії «підсудність», то Л. Ніколенко вказує, що підсудність порівняно з підвідомчістю є категорією з вузкою сферою застосування. Водночас межі цієї сфери визначені нормами Конституції України: ніхто не може бути позбавлений права на розгляд його справи в тому суді й тим суддею, до підсудності яких воно віднесено законом. Якщо підвідомчість розмежовує юрисдикційні повноваження різних за своєю правовою природою органів, то підсудність використовується лише в рамках судової системи для визначення судового органу, уповноваженого вирішити правовий конфлікт [6, с. 82—83]. Тобто підсудність дає змогу визначити, який саме господарський суд уповноважений на розгляд відповідної справи, тоді як підвідомчість вказує на те, суд якої спеціалізації буде розглядати ту чи ту справу.

Отже, категорії юрисдикція, підвідомчість та підсудність не є тотожними, проте у чинній редакції ГПК України дані поняття ототожнюються (наприклад, у пункті 16 ч. 1 Розділу XI «Перехідні положення» загалом використовуються одночасно всі ці три терміни: до початку роботи Вишого суду з питань інтелектуальної власності справи щодо прав інтелектуальної власності розглядаються за правилами, що діють після набрання чинності цією редакцією Кодексу, судами відповідно до правил юрисдикції (*підвідомчості, підсудності*) (виділено автором. — *І.Б.*), які діяли до набрання чинності цією редакцією Кодексу).

Окрім проблем з термінологією, у чинному ГПК України і надалі залишаються проблеми із визначенням категорій справ, що підлягають розгляду у порядку господарського судочинства.

чинства. А. Бобкова та В. Новошицька наголошують, що важливе значення для оперативного вирішення спорів за участю учасників господарських відносин має правильне визначення судової юрисдикції, передусім господарських судів [7, с. 83].

Б. Деревянко зазначає: «При визначенні підвідомчості і підсудності спорів господарським судам поряд із термінами «господарське товариство», «позивач», «відповідач», «боржник», «орган транспорту», «морський порт», «емітент», «засновник», «акціонер», «член», «учасник», «посадова особа», «службова особа» та іншими ГПК України містить застарілі та помилкові конструкції «юридична особа» і «фізична особа»... Використання цих термінів ГПК України по відношенню до підвідомчості і підсудності є термінологічною неточністю, яка применшує правоту науки господарського права і одночасно приховує невірність цивільно-правових поглядів. Якщо намаганнями цивілістів за законодавством України суб'єкт господарювання є або громадянином, або повинен мати статус юридичної особи, то в окремих зарубіжних країнах суб'єктом права, а відповідно і суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності і учасником господарського спору в Україні, може бути суб'єкт господарювання без статусу юридичної особи. А тому логічніше було застосовувати термін «суб'єкт господарювання», а не «юридична особа» [8, с. 14—15]. В. Щербина та В. Резнікова також відзначають, що суб'єктами господарських процесуальних відносин, публічно-правовий характер яких не підлягає сумніву, мають визнаватися не юридичні та фізичні особи як суб'єкти цивільних (приватних) відносин, а органи державної влади та місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, громадяни [9, с. 19].

Повністю підтримую позицію згаданих науковців і вважаю, що для ГПК України влучнішим було би використання тих категорій, які вироблені саме господарсько-правовою наукою, а не поняття, які є характернішими для галузі цивільного права.

Відмовляючи у відкритті провадження з підстави, встановленої п. 1 ч. 1 ст. 175 ГПК України, суд повинен роз'яснити заявнику, до юрисдикції якого суду віднесено розгляд справи. Водночас бувають ситуації, коли внаслідок відмови суду у відкритті провадження, навіть

якщо така відмова була необґрунтованою, особа позбавляється у майбутньому можливості захистити свої права у суді. Так, цікавим є наступний приклад із практики Верховного Суду.

Позивач звернувся до суду з позовом до АТ «Державна продовольчо-зернова корпорація України» і Міністерства аграрної політики та продовольства України щодо визнання недійсним наказу про звільнення, поновлення на роботі, стягнення неодержаного заробітку за час вимушеного прогулу, компенсацію за використані відпустки та моральну шкоду. Господарський суд відмовив у відкритті провадження у справі на підставі п. 1 ч. 1 ст. 175 ГПК України, оскільки заява не підлягає розгляду за правилами господарського судочинства. Апеляційний господарський суд скасував ухвалу господарського суду та передав справу до місцевого господарського суду для продовження розгляду. Касаційний господарський суд у складі Верховного Суду змінив мотивувальну частину постанови апеляційного господарського суду з огляду на таке.

Зазначення вказаним Міністерством норми п. 1 ч. 1 ст. 41 Кодексу законів про працю України як підстави для звільнення позивача свідчить про те, що вказаний спір є трудовим і, відповідно, його вирішення має здійснюватися в порядку цивільного судочинства. Водночас судом апеляційної інстанції встановлено, що, вважаючи звільнення з посади заступника голови правління ПАТ незаконним, позивач звертався до суду в порядку цивільного судочинства. Однак апеляційний суд, скасовуючи рішення місцевого суду про відмову в позові, закриття провадження у справі на підставі п. 1 ч. 1 ст. 255 Цивільного процесуального кодексу України (далі ЦПК України), роз'яснивши позивачу, що розгляд цієї справи належить до юрисдикції господарського суду. Відповідно до ч. 2 ст. 256 ЦПК України в разі закриття провадження у справі повторне звернення до суду з приводу спору між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав не допускається. Оскільки суд загальної юрисдикції закриття провадження у справі за позовом, поданим до тих самих відповідачів, про той самий предмет та з тих самих підстав, що і в цій справі, колегія суддів вважає, що з огляду на припис ч. 2 ст. 256 ЦПК України позивач не зможе реалізувати своє право

на доступ до компетентного суду за правилами цивільного судочинства. Колегія суддів вважає, що відмова у відкритті провадження в цій справі поставить під загрозу сутність гарантованого Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод права позивача на доступ до суду та на ефективний засіб юридичного захисту. З огляду на існування юрисдикційного конфлікту та імперативний припис ч. 2 ст. 256 ЦПК України колегія суддів вважає, що ця справа має бути розглянута за правилами господарського судочинства [10].

Наступною підставою для відмови у відкритті провадження є наявність такого, що набрало законної сили, рішення чи ухвали суду про закриття провадження у справі між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав, або наявність судового наказу, що набрав законної сили за тими самими вимогами (п. 2 ч. 1 ст. 175 ГПК України). Дана підстава має одразу декілька запитань. По-перше, як саме суддя повинен перевіряти наявність судового рішення між тими ж сторонами про той самий предмет і з тих підстав? Логічно було би робити це через автоматизовану систему документообігу суду, але ГПК України не передбачає обов'язку судді перевіряти по реєстру наявність судових рішень між цими сторонами із цих підстав. Натомість ГПК України вимагає від позивача вказати у позовній заяві підтвердження про те, що ним не подано іншого позову (позовів) до цього самого відповідача (відповідачів) з тим самим предметом та з тих самих підстав (п. 10 ч. 3 ст. 162 ГПК України). Якщо цього підтвердження не буде — позовну заяву, як правило, залишають без розгляду. А от якщо таке підтвердження у позовній заяві є — то такі твердження позивача на етапі відкриття провадження у справі, у більшості випадків, просто сприймаються на віру. Отже, на практиці відмова у відкритті провадження за п. 2 ч. 1 ст. 175 ГПК України можлива тільки за умови, що суддя буде вчиняти додаткові дії щодо перевірки поданої позовної заяви, а саме сам перевірятиме наявність аналогічних позовів між тими ж сторонами. Так, характерним є такий приклад із судової практики.

Приватним акціонерним товариством У. подано позов до Товариства з обмеженою відповідальністю Р. про стягнення грошових коштів у сумі 4 000 000,00 грн, наданих у по-

зику на підставі Договору № 02/03/14-1з від 02.03.2015. Як видно з Єдиного державного реєстру судових рішень, 24.10.2018 в провадженні Господарського суду Львівської області перебувала справа № 914/681/18 за позовом Приватного акціонерного товариства У. до відповідача Товариства з обмеженою відповідальністю Р., про стягнення грошових коштів у сумі 4 000 000,00 грн, на підставі договору про надання поворотної фінансової допомоги від 02.03.2015 № 02/03/14-1з, за результатами розгляду якої провадження у справі закрито на підставі ст. 231 ГПК України. Дана ухвала не оскаржувалась і набрала законної сили. Враховуючи дану обставину, суд відмовив у відкритті провадження у справі [11].

Що стосується інших підстав для відмови у відкритті провадження у справі (у провадженні цього чи іншого суду є справа із спору між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав; є рішення третейського суду, міжнародного комерційного арбітражу, прийняте в межах його компетенції в Україні щодо спору між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав, за винятком випадків, коли суд відмовив у видачі виконавчого документа на примусове виконання такого рішення; є рішення суду іноземної держави або міжнародного комерційного арбітражу, визнане в Україні в установленому законом порядку, щодо спору між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав; настала смерть фізичної особи або оголошено її померлою чи припинено суб'єкт господарювання, які звернулися із позовною заявою або до яких пред'явлено позов, якщо спірні правовідносини не допускають правонаступництва), то суд також на стадії відкриття провадження у справі не в змозі виявити ці обставини без вчинення додаткових дій, які не передбачені ГПК України.

Висновки. Стадія відкриття провадження у справі у господарському судочинстві набуває важливого значення, оскільки, з одного боку, виступає своєрідним процесуальним фільтром, який дозволяє «відсіювати» позовні заяви, подані із недотриманням законодавчих вимог щодо їхніх форми та змісту, а також позови, подані із порушенням правил підвідомчості та підсудності, а з іншого боку — дозволяє суду вчинити першочергові підготовчі дії

щодо майбутнього судового розгляду (визначити, за правилами загального чи спрощеного позовного провадження буде розглядатися справа, вирішити питання щодо об'єднання в одне провадження декількох справ, встановити учасникам справи строк для подання відповідних документів по суті справи тощо). Відкриття провадження у справі є необхідною умо-

вою для подальшого розгляду господарської справи та логічним завершенням цієї стадії.

Наявність більшості підстав для відмови у відкритті провадження у справі (крім випадку, коли заява не підлягає розгляду за правилами господарського судочинства) суддя не в змозі виявити без вчинення додаткових дій, які не передбачені ГПК України.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Соловійов С. Стадії загального позовного провадження в господарському судочинстві. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 7. С. 104–108.
2. Штефан М.Й. Цивільний процес. Київ: Ін Юре. 1997. 608 с.
3. Ніколенко Л.М., Іванюта Н.В. Господарське процесуальне право України: підручник. Київ: Дакор, 2020. 276 с.
4. Побірченко І.Г. Хозяйственные споры и формы их разрешения: автореф. дисс. ... д-ра юрид. наук. В кн.: Побірченко І.Г. Вибране. Київ: Освіта України, 2013. С. 491–543.
5. Резнікова В.В. Підвідомчість справ господарським судам України: проблеми теорії та практики. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки*. 2014. Вип. 1. С. 24–32.
6. Ніколенко Л.М. Визначення сутності інституту підвідомчості. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Право*. 2011. Вип. 1. С. 79–85.
7. Бобкова А., Новошицька В. Юрисдикція господарських судів. *Право України*. 2017. № 9. С. 83–93.
8. Дерев'янка Б.В. Окремі питання підсудності господарських спорів. *Актуальні проблеми юридичної науки: збірник тез Міжнар. наук. конф. «Шістнадцяті осінні юридичні читання»* (м. Хмельницький, 20–21 жовт. 2017 р.). Ч. 2. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2017. С. 13–15.
9. Щербина В., Резнікова В. Основні засади (принципи) господарського судочинства України. *Право України*. 2017. № 9. С. 13–33.
10. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 14.04.2021 у справі № 910/17459/20. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96243458> (дата звернення: 20.04.2021).
11. Ухвала Господарського суду Львівської області від 09.10.2019 у справі № 914/2054/19. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/84847336> (дата звернення: 20.04.2021).

Надійшла 22.04.2021

REFERENCES

1. Soloviov S. Stadii zahalnoho pozovnoho provadzhennia v hospodarskomu sudochynstvi. *Pidpriemnytstvo, gospodarstvo i pravo*. 2020. No. 7. P. 104-108 [in Ukrainian].
2. Shtefan M.Y. Tsyvilnyi protses. Kyiv: In Yure. 1997. 608 p. [in Ukrainian].
3. Nikolenko L.M., Ivaniuta N.V. Hospodarske protsesualne pravo Ukrainy: pidruchnyk. Kyiv: Dakor, 2020. 276 p. [in Ukrainian].
4. Pobirchenko I.G. Hozhajstvennye spory i formy ih razresheniya: avtoref. diss. ... d-ra jurid. nauk. V kn.: Pobirchenko I.H. Vybrane. Kyiv: Osvita Ukrainy, 2013. P. 491-543 [in Russian].
5. Rieznikova V.V. Pidvidomchist sprav hospodarskym sudam Ukrainy: problemy teorii ta praktyky. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Yurydychni nauky*. 2014. Iss. 1. P. 24-32 [in Ukrainian].
6. Nikolenko L.M. Vyznachennia sutnosti instytutu pidvidomchosti. *Visnyk Mariupolskoho derzhavnoho universytetu. Serii: Pravo*. 2011. Iss. 1. P. 79-85 [in Ukrainian].
7. Bobkova A., Novoshytska V. Yurysdyktsiia hospodarskykh sudiv. *Pravo Ukrainy*. 2017. No. 9. P. 83-93 [in Ukrainian].
8. Derevianko B.V. Okremi pytannia pidsudnosti hospodarskykh sporiv. *Aktualni problemy yurydychnoi nauky: zbirnyk tez Mizhnar. nauk. konf. "Shistnadsytiati osinni yurydychni chytannia"* (m. Khmelnytskyi, 20-21 zhovtnia 2017 roku). Ch. 2. Khmelnytskyi: Khmelnytskyi universytet upravlinnia ta prava, 2017. P. 13-15 [in Ukrainian].
9. Shcherbyna V., Rieznikova V. Osnovni zasady (pryntsyipy) hospodarskoho sudochynstva Ukrainy. *Pravo Ukrainy*. 2017. No. 9. P. 13-33 [in Ukrainian].
10. Postanova Verkhovnoho Sudu u skladi kolehii suddiv Kasatsiinoho hospodarskoho sudu vid 14.04.2021 u spravi No. 910/17459/20. *Yedyni derzhavnyi reiestr sudovykh rishen*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96243458> [in Ukrainian].
11. Ukhvala Hospodarskoho sudu Lvivskoi oblasti vid 09.10.2019 u spravi No. 914/2054/19. *Yedyni derzhavnyi reiestr sudovykh rishen*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/84847336> [in Ukrainian].

Received 22.04.2021

I.A. Butyrska

Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi, Ukraine

orcid.org/0000-0002-6827-9939

OPENING OF CASES IN ECONOMIC JUDICIAL PROCEEDINGS

Not every appeal to the court means the automatic opening of proceedings, because the statement of claim must still be checked by a judge for compliance with the requirements of procedural law on form and content, compliance with the rules of jurisdiction, lack of abuse of the right to appeal by the plaintiff etc. All this allows for a balance between the rights of the parties to the dispute.

The purpose of the article is a theoretical understanding of the stage of opening proceedings in economic procedure, a systematic analysis of the grounds and consequences of procedural decisions made by the economic court at this stage, and highlighting on this basis the author's vision and purpose of the stage of opening proceedings.

The author emphasizes that based on the results of checking the statement of claim for compliance with the Code of Economic Procedure of Ukraine, the judge makes one of four decisions: leaves the statement of claim without motion, returns the statement of claim, opens proceedings or refuses to open proceedings. The opening of proceedings is a necessary condition for further consideration of the business case, and therefore is the logical conclusion of this stage. Leaving the statement of claim without action does not lead to the opening of proceedings immediately, but such proceedings may be opened later, after eliminating the shortcomings of the statement of claim. If the plaintiff has not eliminated the shortcomings of the statement of claim within the period established by the court, the statement is considered unfiled and returned to the person who filed the statement of claim.

According to the results of the study, the author concludes that the stage of initiating proceedings in commercial litigation is important because, on the one hand, it acts as a kind of procedural filter that allows to "screen out" claims filed in violation of legal requirements for their form and content, as well as lawsuits filed in violation of the rules of jurisdiction and jurisdiction, and on the other hand — allows the court to make priority preparatory actions for future litigation (to determine whether the rules of general or summary proceedings will be considered, to resolve conducting several cases, to set a deadline for the parties to submit relevant documents on the merits of the case, etc.). The opening of proceedings is a necessary condition for further consideration of the business case, and therefore is the logical conclusion of this stage.

The judge is unable to detect the existence of most grounds for refusal to initiate proceedings (except when the application is not subject to consideration under the rules of commercial procedure) without taking additional actions that are not provided by the Code of Economic Procedure of Ukraine.

Keywords: opening of proceedings, refusal to open proceedings, jurisdiction, economic procedure.